

Vergaderjaar 2023–2024

28 089

Gezondheid en milieu

Nr. 270

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2023

Hierbij ontvangt uw Kamer de toegezegde kamerbrief met de stand van zaken over de asfaltcentrales. Deze brief is een vervolg op mijn eerdere brief van 17 juli 2023¹ over de stand van zaken asfaltcentrales. In deze brief ga ik in op de laatste ontwikkelingen, waaronder de uitvoering van de motie² van het Kamerlid Hagen (D66), waarin is gevraagd om in samenwerking met de omgevingsdiensten een plan van aanpak op te stellen over hoe er bij alle asfaltcentrales toegewerkt gaat worden naar het toepassen van de beste beschikbare technieken (BBT). In de bijlage is een door Omgevingsdienst NL geactualiseerd overzicht opgenomen, hierin zijn de emissies van benzeen en Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK) per asfaltcentrale vermeld, inclusief acties.

Asfaltcentrales – verantwoordelijkheden

De asfaltcentrales zijn primair verantwoordelijk om te zorgen dat de productieprocessen voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. De bevoegd gezagen, te weten gemeenten en provincies, zijn vanuit het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) verantwoordelijk voor de naleving van de wettelijke regels. De bevoegde gezagen hebben deze taken gemandateerd aan de betreffende omgevingsdiensten in hun regio.

In Nederland bevinden zich 27 asfaltcentrales. Op 7 november 2023 is via de media bericht dat het Asfaltproductiebedrijf Nijmegen (APN) en gemeente Nijmegen overeenstemming hebben bereikt over de verkoop van de asfaltcentrale aan de Energieweg in Nijmegen-West³. Dit betekent dat APN per 31 december 2023 de deuren sluit en gestart wordt met het ontmantelen van de centrale en het opleveren van het terrein aan de gemeente Nijmegen.

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2022–2023, 28 089, nr. 265

² Kamerstukken II, vergaderjaar 2022–2023, 28 089, nr. 258

³ <https://www.nijmegen.nl/nieuws/gemeente-nijmegen-koopt-asfaltproductie-nijmegen-apn/>

Actualisatie overzicht emissies benzeen en PAK

Bij de bovengenoemde brief van 17 juli 2023 was een overzicht opgenomen van een inventarisatie die Omgevingsdienst NL heeft uitgevoerd naar de uitstoot van benzeen en PAK bij asfaltcentrales. Omdat voor een aantal centrales de resultaten van recent uitgevoerde metingen nog niet bekend waren of vanwege openstaande meetonderzoeken was dit eerdere overzicht nog niet compleet. In de bijlage treft u een geactualiseerd overzicht aan. Hierin zijn ook de handhavende acties benoemd die de verschillende omgevingsdiensten hebben ingezet om de geconstateerde overschrijdingen van benzeen en PAK terug te dringen.

Uit deze geactualiseerde inventarisatie blijkt dat er nog een enkele overschrijding resteert van de eerdere overschrijdingen van de wettelijke emissienorm voor benzeen, die zijn geconstateerd door de omgevingsdiensten. Voor wat betreft het voldoen aan de wettelijke emissienorm voor PAK is te zien dat dit complexer ligt. Uit de inventarisatie blijkt wel dat de asfaltcentrales diverse maatregelen onderzoeken dan wel uitvoeren om aan de gestelde emissienorm voor PAK te kunnen voldoen. Zo heeft een aantal asfaltcentrales inmiddels de productie-installatie vervangen door een nieuwe – indirect gestookte – installatie en worden er diverse emissiebeperkende maatregelen getroffen waarop monitoring van toepassing is om het effect van deze maatregelen in kaart te brengen.

Best Beschikbare Technieken – uitvoering motie

Ik ben in gesprek met Bouwend Nederland en de omgevingsdiensten om uitvoering te geven aan de motie van het Kamerlid Hagen (D66), waarin is gevraagd om in samenwerking met de omgevingsdiensten een plan van aanpak op te stellen hoe er bij alle asfaltcentrales toegewerkt gaat worden naar het toepassen van de beste beschikbare technieken (BBT).

In dit kader is het van belang om aan te geven dat in het geval van de asfaltcentrales de mogelijke BBT-maatregelen niet in wet- of regelgeving zijn vastgelegd. Dit komt omdat asfaltfabrieken geen bedrijven zijn in het kader van het besluit risico zware ongevallen (BRZO) en dat er voor asfaltfabrieken ook geen Europees afgesproken documenten zijn over de best beschikbare technieken om emissies te reduceren (Best Beschikbare Technieken (BBT) – referentiedocument (BREF)).

Sinds 1 januari 2016 zijn het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) en de Activiteitenregeling milieubeheer van toepassing op asfaltcentrales. De emissie-eisen uit het Abm samen met specifiek opgelegde vergunning- en maatwerkvoorschriften zijn bepalend voor de toegestane emissies van de asfaltcentrales.

In het adviesdocument van Omgevingsdienst NL van 28 juni 2022⁴ is concreet gemaakt welke best beschikbare technieken voor de asfaltcentrales toegepast kunnen worden. Dit advies is de leidraad die de omgevingsdiensten gebruiken bij de uitvoering van hun VTH-taken richting de asfaltcentrales. In verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt dit adviesdocument geactualiseerd in 2024.

Twee fases zijn te onderscheiden bij de asfaltcentrales: de eindfase waarbij asfaltcentrales voldoen aan de eisen voor BBT (en hiermee aan de eisen voor de uitstoot van benzeen en PAK) en een overgangsfase, waarbij een asfaltcentrale een inspanningsverplichting heeft om met gerichte acties de uitstoot van benzeen en PAK verder te reduceren.

⁴ <https://www.omgevingsdienst.nl/odnl-geeft-advies-over-aanpak-uitstoot-asfaltcentrales/>

Aanpassing regelgeving

In de eerstkomende wijziging van het Verzamelbesluit IenW Omgevingswet is een aanpassing van de regelgeving voor asfaltcentrales voorzien. Het gaat hierbij om voorschriften voor de wijze van meten van PAK en de verplichting voor de asfaltcentrales om jaarlijks meetresultaten te overleggen aan het bevoegd gezag voor benzeen en PAK. Deze wijziging wordt ter consultatie voorgelegd.

Actieagenda industrie en omwonenden

Ik had u toegezegd om de actieagenda naar aanleiding van het OVV-rapport over industrie en omwonenden voor het kerstreces te presenteren. Vanwege de noodzaak van uitgebreidere afstemming met betrokken partijen wordt deze termijn niet gehaald. Verwachting is om in het eerste kwartaal de actieagenda aan de Kamer te overhandigen. Wat betreft de kernboodschap van de brief van 10 oktober, waarin het volwaardig meewegen van gezondheidsaspecten en de betrokkenheid van burgers benadrukt worden, wil ik onderstrepen dat deze principes nog steeds onze prioriteit hebben. Ik ben actief bezig met initiatieven zoals het verkennen van mogelijke wetgeving. Deze activiteiten vormen concrete stappen om de gezondheid volledig mee te nemen in onze besluitvorming en de actieve betrokkenheid van burgers te waarborgen.

Tot slot

Op 13 april 2023 heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) het rapport «Industrie en Omwonenden»⁵ gepubliceerd. De asfaltcentrale Nijmegen is een casus in dit onderzoek. Bij de opvolging van de acties, zoals aangegeven in de kabinetsreactie⁶, neem ik de situatie van de asfaltcentrales ook ter harte. Hier wordt de Kamer separaat over geïnformeerd.

Het verminderen van de negatieve effecten van de emissies van asfaltcentrales op de leefomgeving van omwonenden is een belangrijke zaak. Hierop moeten we stappen blijven zetten. Ik blijf daarom in gesprek met de betrokken partijen om dit te realiseren.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen

⁵ <https://www.onderzoeksraad.nl/nl/page/18693/industrie-en-omwonenden>

⁶ Kamerstukken II, vergaderjaar 2022–2023, 28 089, nr. 267